

Literatura pro děti a mládež

ročník	TÉMA CASOVÁ DOTACE	VÝSTUP žák:	UČIVO	POZNÁMKY PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
3	<p>Vznik a vývoj literatury pro děti a mládež</p> <p>Pohádka – lidová (folklórní)/autorská (moderní)</p>	<p>→ charakterizuje cíle a prostředky výchovy slovesným uměním;</p> <p>→ dokáže pojmenovat historická specifika literatury pro děti a mládež a její význam v procesu výchovy a vzdělávání; zná významné autory – orientuje se ve stěžejních dílech předních autorů literatury pro děti a mládež;</p> <p>→ má přehled o současné literární tvorbě a knižní produkci pro děti;</p> <p>→ zná významné autory lidové a autorské pohádky a jejich díla;</p> <p>→ je schopen tvořivé práce s uměleckým textem, výrazně čte, vypráví;</p> <p>→ orientuje se v současné literární produkci pro děti a mládež;</p> <p>→ dokáže pojmenovat téma a námět uměleckého textu, dokáže text přizpůsobit věkové skupině a konkrétním činnostem;</p> <p>→ volí literární dílo a formy práce s ním adekvátně věku, osobnosti a zájmům dítěte s využitím znalostí vývojové psychologie;</p>	<ul style="list-style-type: none"> – obsah předmětu Literatura pro děti a mládež a jeho místo v oboru předškolní a mimoškolní pedagogika; – vývoj literatury pro děti a mládež v historických kontextech a její současnost, intencionální a neintencionální literatura; – umělecký text adresovaný dětem a mládeži jako specifická výpověď o skutečnosti; – vývoj lidové a autorské pohádky – mytický obraz lidových pohádek v tématech a námětech jednotlivých příběhů; – čeští a světoví sběratelé lidových pohádek (bratři Grimmové, B. Němcová, K. J. Erben atd.); – čeští a světoví autoři moderní pohádky (L. Carroll, H. Ch. Andersen, A. Lindgrenová, S. Lagerlöfová, K. Čapek, D. Mrázková, D. Fischerová atd.); – světový kontext lidových pohádek vycházejících z mytického základu a jejich společné rysy; – recepce a reflexe textu lidové a autorské pohádky, četba a jejich interpretace; 	<p>Občan v demokratické společnosti;</p> <p>Člověk a životní prostředí;</p> <p>Informační a komunikační technologie;</p>

	<p>Dobrodružná próza, próza s dětským hrdinou</p>	<p>→ zná významné autory literatury pro mládež a jejich díla; → dokáže popsat a na konkrétním uměleckém textu charakterizovat jednotlivé typy literatury pro mládež; → dokáže pojmenovat téma a námět uměleckého textu, dokáže text přizpůsobit věkové skupině a konkrétním činnostem; → volí literární dílo a formy práce s ním adekvátně věku, osobnosti a zájmům dítěte s využitím znalostí vývojové psychologie;</p> <p>→ orientuje se v autorech poezie písních pro děti a mládež a základních básnických sbírkách pro ně určených; → dokáže pojmenovat téma a námět, motivy a charakteristické prvky lyrického textu; → volí umělecký text adekvátně věku, osobnosti a zájmům dítěte s využitím znalostí vývojové psychologie;</p>	<ul style="list-style-type: none"> – rozbor vybraných textů lidových pohádek a jejich vliv na autorskou pohádku; – vývoj literatury pro mládež v historickém kontextu – intencionální a neintencionální literatura; – čeští a světoví autoři literatury pro mládež (D. Defoe, R. Kipling, J. Verne, M. Twain, J. R. R. Tolkien, C. S. Lewis, M. Ende, J. K. Rowlingová atd.); – typy literatury pro děti a mládež – dobrodružná próza, próza s dívčím hrdinou/chlapeckým hrdinou, fantasy apod. – recepce a reflexe vybraných textů literatury pro mládež, četba a jejich interpretace; – dětský hrdina, jeho obraz a proměny v literatuře; – historie a současnost poezie určené dětem a mládeži; – klasičtí a moderní autoři poezie písní pro děti a mládež (J. Seifert, J. Skácel, V. Nezval, J. Žáček, D. Fischerová, P. Šrut, M. Kratochvíl, J. Dědeček, R. Malý, P. Nikl atd.); – nonsensová poezie pro děti a mládež; – jazykové prostředky poezie, jazyková hra, vázaný a volný verš; 	
--	--	---	---	--

	<p>Literatura pro děti a mládež v pedagogické praxi</p>	<p>→ dokáže využít literární předlohy v pedagogickém procesu s ohledem na tematické oblasti v rámci RVP pro předškolní vzdělávání;</p> <p>→ uplatňuje postupy, které formují čtenářskou gramotnost dětí a jejich vztah k literatuře a kultuře;</p> <p>→ rozezná umělecký text od neuměleckého;</p> <p>→ dokáže vyhledat v uměleckém textu charakteristické znaky podle zadání a s pomocí návodných otázek postihne rozdíly mezi texty;</p> <p>→ konkrétní literární díla klasifikuje podle základních druhů a žánrů;</p> <p>→ při rozboru textu uplatňuje znalosti z literární teorie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – rozbor textů poezie pro děti a mládež (jazykové prostředky, tematizace, metafory, symbolika atd.) s ohledem na věkovou skupinu čtenářů; – aktivní poznávání různých druhů umění našeho i světového, současného i minulého v tradiční i mediální podobě; – estetická a výchovná funkce literatury pro děti a mládež; – práce s uměleckým textem; – umělecká literární tvorba pro děti a mládež s ohledem na kurikulární dokumenty a následnou tvorbu činností; – rozvoj literární gramotnosti, vztahu k literatuře a kulturním hodnotám; – základy literární teorie – percepce, reflexe a interpretace textu; 	
--	--	--	--	--